



## רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים

יצא לאור בתאריך:  
ז' כסלו תש"ע

פרשה:  
ויצא

כותרת:  
" איך שגלגל מסתובב "...

**פרוייקט בחסות "משרד השלוחים"**

הדברים על אחריות הכותב בלבד

## פרשת ויצא

### ” איך שגלגל מסתובב...”

אם אצל כל אדם ישנן עליות וירידות, בחייו של איש ציבור הן ניכרות בצורה מוחשית ומכריעה הרבה יותר. הסקרים מוכיחים זאת חדשים לבקרים; כשהסקר הינו חיובי המצב רוח עולה וזה נחשב ליום טוב, ואילו כשהסקר מראה על מגמת ירידה – המצב רוח יורד וזועף. מי לנו גדול מנשיא ארה"ב ברק אובאמה שהיה ללא ספק אדם פופולארי ביותר, ואילו כעת הסקרים מראים ירידה גדולה בתמיכה במעמדו בקרב תושבי ארה"ב.

את העליות והירידות הללו אנחנו מוצאים כבר בפרשת השבוע. בכלל הפרשה הזאת מהווה למעשה סיפור חייו של כל אדם; כל מי שיתבונן היטב בפרשתנו, יבחין כיצד כל האלמנטים של החיים כבר התרחשו שם. ניקח לדוגמא את הסיפור של רחל ולאה. יעקב אבינו הגיע לחרן במטרה להתחתן עם רחל כמו שרש"י אומר "שהיו הכל אומרים שני בנים לרבקה ושתי בנות ללבן, הגדולה לגדול והקטנה לקטן", לאה היתה שואלת כל מי שהגיע מארץ כנען אולי אתה מכיר בחור בשם עשיו שמיועד להיות חתני, והם היו מספרים לה או בטח מי לא מכיר אותו כל השכונה מפחדת ממנו וכו' וכו', ולכן לאה בכתה כי היתה סבורה שהיא תעלה בגורלו של עשיו.

נו, הבכיות שלה הועילו וה' שמה לקולה והיא הצליחה לשנות את התוכנית המקורית ולבסוף בהשגחה פרטית התחתנה עם יעקב. אבל תמיד רחל נחשבה לעקרת הבית כמו שרש"י אומר בסוף הפרשה, כשקרא לרחל וללאה למה הקדים רחל ללאה – "שהיא היתה עקרת הבית שבשבילה נזדווג יעקב עם לבן, ואף בניה של לאה מודים בדבר". וכך גם רואים במפורש בכתובים "ויאהב גם את רחל מלאה", "וירא ה' כי שנואה לאה", וכשנולד הבן הראשון לאה אומרת "כי עתה יאהבני איש", כשנולד שמעון "שמע ה' כי שנואה אנכי" וכו', וכך גם השלישי והרביעי.

ופה מתחיל לפתע הגלגל להסתובב... רחל מתחילה לקנא באחותה. עד עכשיו רחל היתה על הגובה וידה היתה על העליונה, ופתאום הכל מתהפך והיא מבקשת מיעקב שיתפלל עבורה שיהיו לה ילדים. רש"י מגלה לנו מהיכן בעצם נבע חששה של רחל, הוא אומר דבר מדהים: "ויזכור ה' את רחל – שהיתה מצירה שלא תעלה בגורלו של עשיו, שמא יגרשנה יעקב לפי שאין לה בנים, ואף עשיו הרשע כך עלה בלבו כששמע שאין לה בנים". גם בפסוק הבא "אסף חרפתי" אומר רש"י: "שהייתי לחרפה שאני עקרה והיו אומרים עלי שאעלה לחלקו של עשיו הרשע".

מאותו ענין ממש שלאחרי חששה ממנו, שמא תצטרך להתחתן עם עשיו, עתה הגלגל התהפך לחלוטין ולפתע רחל חוששת מאותו דבר! היא שהיתה בטוחה במעמדה בביתו של יעקב – לפתע חוששת מאותו אלמנט שלאחרי חששה ממנו לפני כמה שנים!

הסיפור הזה של רחל ולאחרי הוא כל כך אנושי ומוכר. הוא עשוי להתרחש בחייו של כל אחד ואחד מאיתנו בצורה כזאת או אחרת. אצל כולנו יש רגעים שאנו חושבים שדבר פלוני לא יקרה לנו לעולם, אבל אחרי כמה שנים הדברים מתרחשים להפתעתנו. מהיכן אם-כן ניתן לשאוב את הכוחות להתמודד ולהחזיק מעמד ולא להתייאש חלילה ברגעים קשים כמו שעברו על רחל ועל לאה?!

על כך אנו קוראים בתחילת הפרשה שיעקב אבינו, בדרכו לחרן, עצר בהר המוריה ואומר רש"י "למדנו שתקן תפילת ערבית". כולנו יודעים שאברהם תיקן תפלת שחרית, יצחק תיקן את תפילת מנחה, ויעקב את תפילת ערבית. תפילת שחרית מסמלת את תחילת היום בשעה שהשמש זורחת ואנחנו רעננים ושמחים במצב רוח טוב והכל נוטה לטובתנו, החיים טובים והכל הולך כמו שצריך. ממש כמו אברהם אבינו שהלך בכל חייו מחיל אל חיל ונהיה עשיר ביותר וכל המלכים בעולם חפצו בקרבתו.

את תפילת ערבית תיקן יעקב אבינו. את התפילה הזאת אנחנו מתפללים בלילה כאשר חשוך וקר ואנחנו עייפים ולא רואים את הדרך. זהו למעשה מצב כשהגלגל מסתובב ודברים לא הולכים כמו שצריך, אדם מרגיש שהוא לא רואה את האור בקצה המנהרה והוא חש בודד עצוב ומדוכדך. ממש כמו יעקב אבינו שכל חייו היו שרשרת אחת של צרות, כמו שהוא בעצמו העיד: ימי חיי מעט ורעים: צרת עשיו, צרת לבן, דינה, יוסף, שמעון וכו', ועוד בהיותו בבטן אמו כבר סבל.

ועל זה אומרים, לא רק כאשר טוב ונוח לך עליך להתפלל ולהודות לה' על כל הטובה, לא רק אז עליך לזכור שלא כוחי ועוצם ידי עשו לי את החיל הזה, אלא גם בשעה שאדם עובר מצבים של 'ערבית' כלומר שבאה עליו השמש והוא מרגיש אבוד, גם אז צריך להתפלל תפלת ערבית – צריך

להתקשר להקב"ה ולבקש ממנו שיעזור לך. עליך לבטוח בה' שיסייע לך בדרכך. והתפלה אכן תשמור עליך שלא תתייאש ולא תאבד את האמונה חלילה. היא תגרום לך להאמין ולבטוח שעוד יבואו ימים טובים.

בעצם כל אדם מתפלל בכל יום הן בבוקר והן בערב, משום שאדם עובר בכל יום רגעים שהוא מרגיש תחושה של בוקר אך גם רגעים של ערב וחושך. התפילה מעניקה לנו בטחון בה' ונוסכת בנו את הכוח להפוך ערב חשוך לבוקר מאיר וזורח.

בזכות זה שאדם מתפלל תפילת ערבית, דהיינו שהוא בוטח בה' גם בשעה שחשוך לו בחיים, אזי הקב"ה עוזר לו שיזכה להתפלל עוד תפלה, היא תפלת מוסף. לכאורה מהי תפילת מוסף? אם אמרנו שג' אבות העולם תקנו את התפילות, מהיכן צצה לה לפתע תפילה נוספת? אלא מובא (ברקנטי) שתפילת מוסף מסמלת את יוסף הצדיק. בפרשה זו אנו קוראים שכאשר נולד לרחל בן – היא הוסיפה תפילה בשביל עוד ילד, יוסף ה' לי בן אחר, ואת התפלה הזאת מתפללים בימי יום-טוב ושמחה דוקא. כאשר אדם בוטח בה' בימים קשים, הוא זוכה בסופו של דבר להרבה ימי שמחה בהם יוכל להתפלל תפילת מוסף.

## **פרוייקט בחסות "משרד השלוחים"**

הדברים על אחריות הכותב בלבד